

EUROOPAN PARLAMENTTI

ERIKOISPAINOS

*PARLAMENTIN TYÖN SUUNNITTELUSTA
VASTAAVA OSASTO*

EUROOPPA-NEUVOSTO

16. ja 17. lokakuuta 2003

Bryssel

**PUHEMIES PAT COXin PUHEET
PUHEENJOHTAJAN PÄÄTELMÄT**

06/S-2003

*Parlamentin puheenjohtajiston
pääosasto*

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2003)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2003)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\Bruxelles

PUHEET

**EUROOPAN PARLAMENTIN PUHEMIEHEN PUHE VALTION- JA HALLITUSTEN
PÄÄMIESTEN TASOLLA KOKOONTUVALLE HALLITUSTENVÄLISELLE
KONFERENSSILLE**

BRYSEL, 16. LOKAKUUTA 2003

Arvoisa puheenjohtaja,

Tämä valtionpäämiesten tasolla kokoontuva HVK keskittyy toimielinkysymyksiin. Eilisen sopimuksemme mukaisesti minä välitän teille parlamentin kannan viidestä erillisestä toimielimiä koskevasta kysymyksestä:

- Eurooppa-neuvoston presidentin tehtäväkuva;
- määräenemmistöpäätökset;
- parlamentin kokoonpano;
- unionin ulkoministeri;
- komission kokoonpano ja toiminta.

Sallinette, että lopussa käsittelen kahta yleisluonteista asiaa.

Eurooppa-neuvoston presidentin tehtäväkuva;

Esittämällä Eurooppa-neuvoston presidentin viran perustamista valmistelukunta on pyrkinyt vastaamaan jatkuvuuden tarpeeseen unionin toiminnassa.

Tähän virkaan valittava on enemmänkin puheenjohtaja kuin presidentti. Viran haltija ei ole uusi valtionpäämies, vaan jatkuvuuden takaaja ja unionin konsensuksen ja koheesion edistäjä.

Valmistelukunta ehdottaa näkemyksensä mukaan uutta virkaa, ei uutta toimielintä. Presidentti toimii neuvoston puheenjohtajana ja tekee sen yhteistyössä komission puheenjohtajan kanssa ja yleisten asioiden neuvoston työn pohjalta. Sopimukseen pääseminen edellyttää tiettyjä selvennyksiä ja tätä uutuutta koskevien pelkojen hälventämistä, mutta nämä ovat järjestelykysymyksiä eivätkä niinkään koske perustuslain tekstiä. Perustuslakia ei pidä ylikuormittaa yksityiskohdilla. Euroopan parlamentti haluaa, että Eurooppa-neuvoston työhön saadaan enemmän jatkuvuutta, mutta se on toteutettava toimielinten välistä tasapainoa järkyttämättä.

Myös alakohtaisten neuvostojen osalta sopimuksessa pitäisi määritellä tiettyjä periaatteita, mutta Eurooppa-neuvoston pitäisi päättää kaikista niiden muotoja koskevista yksityiskohdista. Olen todennut, että ulkoministerit suhtautuivat kokouksessaan epäillen erilliseen lakia säätävään neuvostoon. Parlamentin näkemyksen mukaan tärkein asia kaikkien lainsäädäntömenettelyjen osalta on avoimuuden ja läpinäkyvyyden periaatteen kunnioittaminen. Aina kun neuvosto käsittelee unionin lainsäädäntöä, sen olisi tehtävä se julkisesti. Lisäksi kaikki nämä lainsäädäntöä koskevat päätökset olisi tehtävä poliittisella tasolla; lainsäädäntövallan toisena haltijana parlamentti tarvitsee neuvoston puolelta neuvottelukumppanin kaikissa tarvittavissa neuvotteluissa ennen molemminpuolista yhteispäätösvallan käyttämistä.

Määräenemmistöpäätökset

Euroopan parlamentti pitää myönteisenä valmistelukunnan ehdottamaa määräenemmistöpäätösten – ja sen demokraattisen ja parlamentaarisen vastineen, yhteispäätösmenettelyn – laajentamista; sen soveltamisala laajentuisi enemmän kuin kaksinkertaiseksi. Siitä tulisi normi suurimalle osalle lainsäädäntöä.

Me emme ehdota määräenemmistöpäätöksiä koskevien ylimääräisten vaatimusten ostoslistaa, mutta jonkin verran joustavuutta tarvitaan. Tiettyinä aikoina historian kuluessa unioni on tunnustanut tarpeen toimia nopeasti ja kohdata uusia haasteita (11/9; sisämarkkinoiden täytäntöönpanon loppuunsaattaminen).

Parlamentti myöntää, että tiettyjen arkaluonteisten asioiden osalta yksimielisyyden vaatimus on säilytettävä, mutta 27 tai sitä useamman jäsenvaltion unionissa yhden jäsenvaltion veto-oikeus ei ole demokratian tae; se on unionin kaulaan ripustettu myllynkivi. Niiden, jotka uskovat poliittiseen Eurooppaan, on annettava Euroopalle keinot, joilla se tekee poliittisia päätöksiä.

Annamme vahvan tukemme tavalle, jolla valmistelukunta on ottanut tämän joustavuuden tarpeen huomioon järjestelyllä, joka yleisesti kutsutaan "yhdyskätäväksi" (24 artikla: kun ministerineuvosto tekee ratkaisunsa tietyllä alalla yksimielisesti, Eurooppa-neuvosto voi päättää, että ministerineuvosto voi tehdä ratkaisunsa määräenemmistöllä kyseisellä alalla).

Me pidämme myönteisenä mahdollisuutta, jonka tämä järjestely antaa teille, Eurooppa-neuvoston jäsenille, tehdä uusia päätöksiä, joita te kaikki pidätte tarpeellisina. Jos kriisi puhkeaa tai ilmaantuu uusi haaste, unionilla ei ole varaa eikä aikaa siihen, että se alkaisi muuttaa perustuslaillisia järjestelyjään omassa verkkaisessa tahdissaan ennen kuin se pystyy tehokkaisiin interventio toimiin.

Parlamentti pitää myönteisenä valmistelukunnan ehdottamaa määräenemmistöpäätösmenttelyn uudistamista yksinkertaisella kaksinkertaisen enemmistön muodolla Nizzan monimutkaisuusien sijasta. Meidän näkemyksemme mukaan tämä lisää päätöksentekomme tehokkuutta ja on Nizzan monimutkaisuuksia kokonaisvaltaisempi ratkaisu.

Euroopan parlamentin kokoonpano

Euroopan parlamentti hyväksyi valmistelukunnan ehdotuksen ja siihen sisältyvät periaatteet (kansalaisten oikeudenmukainen edustus; Euroopan parlamentin ja sen päätösten legitimitetti) suurella enemmistöllä.

Jos muutokset yhdessä tai useammassa asiassa aiheuttavat muutoksia ehdotettuun kokoonpanoon, Euroopan parlamentti tulee vaatimaan objektiivisen rationaalisuuden kriteerien soveltamista paikkojen jakautumista koskevissa säännöissä.

Me otamme mainitut kriteerit varmuudella huomioon, kun annamme vaaditun suostumuksemme Euroopan parlamentin kokoonpanoa koskevalle Eurooppa-neuvoston päätökselle, jonka on perustuttava Euroopan parlamentin ehdotukseen.

Keskellä yötä tiskin alta vuoden päättyessä vedetty päätös, jolla äänten jakautuminen neuvostossa ja paikkojen jakautuminen Euroopan parlamentissa annetaan meille joululahjapaketissa, pilaa tämän hankkeen jalon tarkoitusperän. Perustuslaillinen säädös, ei joulupukin päätöstä.

Unionin ulkoministeri

Parlamentti antaa vahvan tukensa tälle aloitteelle, joka on uuden perustuslaillisen sopimuksen luonnoksen merkittävimpiä innovaatioita. Se toisi yhtenäisyyttä ja näkyvyyttä unionin ulkopolitiikkaan. Se, että ulkoministeri toimii ulkoministerien neuvoston kokousten puheenjohtajana, ankkuroi ulkoministerin työn neuvostoon, jossa edelleen tehdään suurin osa suvereenisuuden kannalta arkaluontoisista ulkopoliittisista päätöksistä. Yhtä tärkeää on se, että ulkoministeri on samalla ylempi ja johtava Euroopan komission jäsen, koska se takaa täytäntöönpanovastuun ja välttämättömän vastuullisuuden Euroopan parlamentille. Ulkoministerillä on oltava asianmukaiset ja riittävät resurssit toimintansa tukena.

Tämä on ratkaiseva kysymys: ovatko jäsenvaltiot valmiita antamaan tämän signaalin siitä, että me aiomme vakavissamme toimia yhtenäisesti maailmannäyttämöllä?

Euroopan komission kokoonpano

Jo Nizzan sopimuksessa tunnustettiin, että tulevaisuudessa tullaan vaiheeseen, jossa jokaisella jäsenvaltiolla ei ole omaa komissaaria. Tämä on hyväksyttävissä sillä ehdolla, että kaikilla jäsenvaltioilla on yhtäläinen pääsy komissioon. Valmistelukunta on pyrkinyt muotoilemaan ratkaisun, jossa komissio olisi pienempi ja tehokkaampi, ja joka samalla takaisi pienille ja suurille jäsenvaltioille yhtäläisen edustuksen pidemmällä aikavälillä. Saattaa olla, että tämä ei ole ainoa oikea etenemistapa, mutta todistustaakka on vaihtoehtoja esittäville; miten varmistetaan, että komissio, joka tulevaisuudessa edustaa 27 tai 28 jäsenvaltion unionia, ja myöhemmin vielä suurempaa jäsenvaltioiden määrää, toimii tehokkaasti siten, että myös yhtäläisyyden periaate säilytetään?

Loppuhuomautukset

Puheenjohtajavaltio Italia on järjestänyt vakuuttavalla nopeudella jo kolme HVK:n kokousta poliittisella tasolla, mutta puheenjohtajavaltio ei voi tehdä kaikkea yksin. Me toivomme, että kiusausta avata sopimuksen luonnos uudelleen pitkän kaavan mukaan asioista, joista on keskusteltu perusteellisesti valmistelukunnassa ja jotka on hyväksytty suurella enemmistöllä, tullaan vastustamaan. Kun kuulen raportteja joistakin ministeritasolla esitetyistä kommentteista, pelkään todella, että jotkut ovat aloittamassa kaiken uudelleen ikään kuin heillä olisi edessään tyhjä paperi. Meidän on korostettava innovatiivisuutta, ei tyydyttävä toiseksi parhaaseen.

Kuten minä ja muut sanoivat Roomassa: niiden, jotka kieltäytyvät hyväksymästä valmistelukunnan saavuttamia konsensusratkaisuja, pitäisi laatia ehdotuksia, jotka pystyvät saamaan taakseen yhtä suuren yksimielisyyden.

*
* *

Lopuksi, arvoisa puheenjohtaja, me pidämme myönteisinä ponnistuksianne avata tämä prosessi suurelle yleisölle siten, että HVK:ta koskevat asiakirjat julkaistaan Internetissä. Kun Euroopan parlamentti kokoontuu ensi viikolla täysistuntoon Strasbourgissa, me järjestämme ensimmäisen kansallisten parlamenttien kanssa käytävistä keskusteluista, joita järjestämme koko HVK:n toimikauden ajan, ja olemme kiitollisuudenvelassa ulkoministeri Frattinille, joka on suostunut osallistumaan näihin kokouksiin.

**EUROOPAN PARLAMENTIN PUHEMIEHEN PAT COXIN PUHE EUROOPPA-
NEUVOSTOLLE****BRYSEL 16. LOKAKUUTA 2003**

Arvoisa puheenjohtaja,

Esitin hallitustenvälistä konferenssia koskevan parlamentin kannan tämän aamun kokouksessa. Työlounaan aikana annoitte minulle mahdollisuuden esittää tiettyjä ulkopoliittikaan liittyviä kysymyksiä¹, minkä vuoksi keskityn tässä puheessani Eurooppa-neuvoston esityslistalla oleviin taloudellisiin kysymyksiin, ja esitän niiden lisäksi muutaman oikeus- ja sisäasioihin liittyvän näkökohdan.

*
* *

Euroopan parlamentti antaa luonnollisesti vahvan tukensa kaikille aloitteille, joiden tarkoituksena on lisätä kasvua Euroopan unionissa. Tämän vuoksi me pidämme myönteisenä mahdollista sopimusta hankkeesta "Euroopan laajuiset verkot – liikenteen infrastruktuuriohjelma". Odotamme mielenkiinnolla, että pääsemme aktiivisessa yhteistyössä EIP:n kanssa tutkimaan komission valmistelutyöhön perustuvaa "Quick Start" -ohjelmaa.

Aikana, jolloin kansainvälinen korkotaso on alhainen, rahoituksen hankkimisessa kasvua lisääville hankkeille ei pitäisi olla ongelmia. Meidän on kuitenkin ryhdyttävä tehokkaihin toimenpiteisiin niiden teknisten, oikeudellisten ja hallinnollisten esteiden poistamiseksi, jotka voisivat vaarantaa laajamittaisten infrastruktuuri- tai T&K-hankkeiden onnistumisen. Olen myös erittäin vahvasti sitä mieltä, että yksityinen sektori on saatava osallistumaan näihin pyrkimyksiin julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden (PPP) avulla.

Tämän kokouksen tarkistetussa esityslistassa olette ottanut esille asian, joka ensi näkemältä saattaa näyttää puhtaasti tekniseltä, eli pyynnön komissiolle selvittää PPP-kumppanuuksien kansallisen ESA 95 -standardin mukaisia tilinpitovaatimuksia. Todellisuudessa tässä ei ole kyse vain tilinpitokäytännöistä vaan poliittisesti erittäin latautuneesta asiasta. Jos julkisiin hankkeisiin mobilisoitavan yksityisen panostuksen riskit esiintyvät yhä kansallisissa taseissa julkisina menoina, ne vaikuttavat merkittävällä tavalla jäsenvaltioiden kykyyn noudattaa kasvu- ja vakaussopimuksen vaatimuksia. Sen vuoksi tämä kysymys vaikuttaa suoraan jäsenvaltioiden liikkumavaraan aikana, jolloin huomattavan monella jäsenvaltiolla on ongelmia sopimuksen budjettialijäämärajojen noudattamisessa.

¹ Työlounaan aikana puhemies toi esille kolme näkökohtaa:

- i) Parlamentin halukkuus tukea Irakin jälleenrakennusta budjettivaroilla. Puhemies kertoi Eurooppa-neuvostolle asian käsittelystä budjettivaliokunnassa, ja että täysistunto äänestää asiasta ensi viikolla.
- ii) Parlamentin suuren enemmistön vakava huolestuneisuus Israelin pystyttämästä turvamuurista.
- iii) Puhemies totesi äskettäin Länsi-Balkanille tekemän vierailunsa perusteella, että unionin on harjoitettava aktiivisen osallistumisen politiikkaa, jonka tarkoituksena on rohkaista myönteistä kehitystä suhtautumisessa Euroopan yhdentymiseen, mikä on enenevässä määrin yleistymässä alueella.

Tämän päivän kokouksessa saavutettu edistyminen kasvualoitteen kohdalla muodostaa vain osan laajemmasta asiayhteydestä. Euroopan kilpailukyky ja kasvupotentiaali määräytyvät suurelta osin jäsenvaltioiden toimien perusteella ja edellyttävät niiden onnistumista talousuudistusten edistämiseksi. Näiden taistelujen rintamalinjat kulkevat Berliinissä, Roomassa ja Pariisissa, jäsenvaltioiden pääkaupungeissa – eivät EU:n pääkaupungissa Brysselissä. Jäsenvaltioissa toteutettavat sosiaaliset ja työmarkkinauudistukset ovat Euroopan taloudellisen kasvustrategian määrääviä tekijöitä. Päätökset on tehtävä jäsenvaltioissa, mutta ne vaikuttavat ratkaisevasti Euroopan taloudelliseen tulevaisuuteen. Hallitusten päämiehet, kuten liittokansleri Schröder Berliinissä, pääministeri Raffarin Pariisissa ja Te, arvoisa puheenjohtaja, olette näiden uudistusten johtohahmoja, ja teidän on tehtävä kansallisella tasolla päätökset, joita pidätte toimivina ja asianmukaisina, mistä päättävät maidenne kansalliset parlamentit ja maidenne julkinen mielipide. Tätä keskustelua kansallisella tasolla johtavat henkilöt tarvitsevat kuitenkin EU:n toimielinten selkeän tuen. Tähän saakka Euroopan unioni on ollut liian hiljaa ja sen tuki on tuskin ollut havaittavissa, vaikka Eurooppa hyötyy eniten kansallisten uudistusohjelmienne onnistumisesta.

Me emme saa aliarvioida Euroopan tämänhetkisen kilpailuaseman vakavuutta.

Vuoteen 2000 saakka Euroopan unionin patenttien lukumäärä miljoonaa asukasta kohti oli vain neljäsosa Yhdysvaltojen saavuttamasta tasosta. Kaikkein edistyneimmätkin Euroopan unionin jäsenvaltiot pystyivät saavuttamaan vain puolet Yhdysvaltojen tasosta. Meidän oli kiisteltävä 28 vuotta, ennen kuin edistymme yhteisöpatentin kehittämisessä, ja lopputuloksena on kallis ratkaisu. Ja vuosikymmenten vitkasteluun ja viivyttelyyn on lisättävä vielä erittäin pitkä siirtymäaika.

Mitä tulee strategiaan investointeihin, annamme täyden tukemme Barcelonassa asetetulle T&K-investointien 3 prosentin tavoitteelle. On luonnollista, että yksityinen sektori panostaa T&K-toimintaan eniten, mutta yhden kolmanneksen pitäisi tulla julkisista investoinneista. Modernissa tutkimusvetoisessa taloudessa Eurooppa on edelleen jäljessä kilpailijoistaan. Tässäkin Yhdysvallat on kaukana edellä, sillä se käyttää 2,7 prosenttia BKT:staan T&K-toimintaan, kun vastaava eurooppalainen keskiarvo on 1,9 prosenttia.

Asetimme siis Barcelonassa rohkean tavoitteen, mutta olemme hyvin kaukana sen saavuttamisesta. Yksi asioiden käsittelyyn EU:n toimielimissä liittyvä ongelma on se, että me olemme vahvoja puheissa, mutta heikkoja toteutuksessa. Tämä tuo mieleeni Chicagon entisen pormestarin Richard M. Daleyn, jonka oli tarkoitus puhua "saavutusten tason korottamisesta", mutta joka puhuikin "korkeampien latteuksien saavuttamisesta". Euroopassa tarvitaan nyt enemmän saavutuksia ja vähemmän latteuksia.

Meidän on tuettava tavoitteitamme jatkuvilla ja kestäväillä toimilla ja tuettava niitä, jotka ovat talousuudistustaistelun eturintamassa.

Meidän on myös varmistettava, että emme heikennä Euroopan kilpailukykyä, kun päätämme Euroopan unionin lainsäädännöstä ja määräämme taloudellisen toiminnan sääntelykehiksen.

Teimme äskettäin sopimuksen lainsäädäntömme laadun parantamisesta. Toimielimet ovat nyttemmin sitoutuneet parantamaan ehdotetun lainsäädännön ja siihen tehtyjen tarkistusten vaikutusten arviointia. Vaikutusten arvioinnin tärkein kohde on vaikutus kilpailukykyyn. Meidän olisi toimittava yhteistyössä ja alistettava ehdotuksemme vakavaan ja objektiiviseen analyysiin siitä, miten ne vaikuttavat kilpailukykyyn ja työllisyyteen unionissa.

*
* *

Sallinette, että esitän vain muutaman kommentin esityslistallanne olevista oikeus- ja sisäasioista.

Minä kannatan ehdotetun Euroopan rajavalvontaviraston perustamista; tehokkaan rajavalvonnan takaaminen on sekä kansallinen että eurooppalainen velvoite. Kiintiöitä koskevasta ehdotuksesta minun on todettava, että Euroopan parlamentilla ei ole siihen vakiintunutta kantaa, mutta tiedän, että tämän kysymyksen arkaluonteisuus tulee aiheuttamaan vakavaa huolta parlamentissa.

Oikeus- ja sisäasioissa meidän ongelmamme on tavoitteiden ja toteuttamisen välinen kuilu. Tampereen Eurooppa-neuvosto asetti vuonna 1999 kunnianhimoisia tavoitteita; komissio ja parlamentti ovat tehneet lujasti töitä turvapaikkaa ja maahanmuuttopolitiikkaa koskevien aloitteiden hyväksi. Kuudesta viimeisimmästä Euroopan parlamentin käsittelyn läpikäyneestä aloitteesta on todettava, että ne ovat juuttuneet neuvostoon, joissakin tapauksissa jopa kahden vuoden ajaksi. Meidän on alistettava retoriikkamme todellisuuskokeeseen. Teidän asettamanne tavoitteet eivät toteudu, koska ne joutuvat vaikeuksiin oikeus- ja sisäasioita käsittelevässä neuvostossa.

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueena Eurooppa ei ole vain maahanmuuton, turvapaikkaoikeuden ja valvonnan Eurooppa. Se on myös perusoikeuksien kunnioittamisen Eurooppa. Kansalaisemme ovat erityisen huolissaan tietosuojasta. Pidän valitettavana sitä, että tässä vaiheessa, kun Euroopan tietosuojaviraston perustamispäätöksestä on kulunut vuosia, meillä ei edelleenkään ole asiasta vastaavia henkilöitä, jotka huolehtisivat tietosuojasta, yhtenäistäisivät normimme ja selventäisivät kantamme kumppaneidemme suuntaan.

Teidän työnne talousuudistusten ja oikeus- ja sisäasioiden aloilla kantavat hedelmää, jos päätelminne sisältyvien kunnianhimoisten tavoitteiden seurannasta huolehditaan siten, että teidän ministerinne tukevat niitä aktiivisesti asianomaisissa neuvostoissa, joissa päätökset tehdään ja hyväksytään.